

המחלקה ללשון העברית

(סימן מחשב 123)

מטרת הלימודים

להקנות ידע בלשון העברית לתקופותיה ולתחומיה.
לתת לתלמידים כלים בלשניים ופילולוגיים למחקר העברית בזיקה ללשונות השמיות וללשונות מערביות בנות זמננו.
להכשיר את התלמידים ללימודים מתקדמים, לרבות מחקר ועריכה לשונית (ראו תארים שני ושלישי).

מבנה הלימודים

- תוכנית דו-מחלקתית
- תוכנית מחלקה ראשית
- חטיבת לימודים מורחבת

תוכנית הלימודים – דו-מחלקתי (54 נק"ז)

שנה א'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-2571	מבוא לדקדוק העברי א'	2	-	2	4	א'+ב'
123-1-2581	¹ מבוא לדקדוק העברי ב'	2	-	2		
123-1-0119	¹ יסודות התחביר	2	-	2	2	א'
123-1-5001	ערבית בסיסית	2	-	2	2	א'
123-1-1081	תורת ההגה של לשון המקרא	2	-	2	2	ב'
123-1-1651	הדרכה ביבליוגרפית	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1461	סמנטיקה	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1011	ניקוד א'	2	-	2	4	א'+ב'
123-1-2331	ניקוד ב'	2	-	2	2	
123-1-0109	² ערבית לחוקרי עברית	2	-	2	2	ב'
123-1-1311	תולדות הלשון	2	-	2	2	א'/ב'

קורס חובה: סדנת קריאה וכתיבה פקולטית. הקורס הוא חלק מן הלימודים הכלליים של הסטודנט.

חובה על כל תלמידי שנה א להירשם לקורס בסמסטר ב' תש"ף. מס' הקורס הוא 151-1-0008. הקורס יתקיים ביום ראשון או רביעי בשעות אחר הצהריים.

¹ בקורסים 'מבוא לדקדוק העברי' ו'יסודות התחביר' יתקיימו בחינות פטור בשבוע הראשון ללימודים.

² קורס קדם: 'ערבית בסיסית' (או פטור מן הקורס 'ערבית בסיסית' – ראו פטורים ותגבורים להלן).

תנאי מעבר לשנה ב'

1. ציון עובר בכל קורסי שנה א'. ציון עובר בשיעורי המחלקה הוא ככלל 56, אך בקורסים 'ניקודי' ו'ערבית בסיסית' הציון העובר הוא 65. בקורסים 'יסודות התחביר' ו'מבוא לדקדוק העברי' הציון העובר הוא 75. אלה הם קורסי קדם לרוב השיעורים בשנים ב' ו-ג'. הרשמה לקורס כלשהו מותנית בסיום קורס-הקדם שלו בהצלחה.
2. ממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי שנה א' במחלקה.
3. פטור מלא מלימודי עברית.

שנה ב'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1131	תורת הצורות של לשון המקרא א'	2	-	2	4	א'+ב'
123-1-2261	³ תורת הצורות של לשון המקרא ב'	2	-	2		
123-1-1801	⁴ לשון חז"ל – מבוא	2	-	2	2	א'
123-1-1451	תורת ההגה של העברית החדשה	2	-	2	2	א'
123-1-1141	תחביר העברית החדשה	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1071	⁵ חקר השיח של העברית החדשה	2		2	2	א'

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לשניים משלושת קורסי בחירה/חובה אלה :

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1811	⁶ לשון חז"ל – צורות	2	-	2	2	ב'
	⁷ פרגמטיקה של העברית החדשה	2	-	2	2	ב'
	⁸ שפה וחברה	2	-	2	2	ב'

תנאי מעבר לשנה ג': ציון 56 בכל קורסי שנה ב' וממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי המחלקה.

³ קורס קדם: 'תורת ההגה של לשון המקרא'.

⁴ קורסי קדם: 'תורת ההגה של לשון המקרא', 'תורת הצורות של לשון המקרא' (נלמד במקביל).

⁵ קורס קדם: 'סמנטיקה'.

⁶ קורס קדם: 'לשון חז"ל – מבוא'.

⁷ קורס קדם: 'חקר השיח של העברית החדשה'.

⁸ קורס קדם: 'תורת ההגה של העברית החדשה'.

שנה ג'

קורסי חובה וסמינרים

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	⁹ ארמית מקראית	2	-	2	2	א'
123-1-1351	¹⁰ מבוא לעברית של ימי הביניים	2	-	2	2	א'/ב'
	עברית מקראית : טקסט ולשון	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-0031	כתיבה מדעית	2	-	2	2	א'
	סמינר א'	2	-	2	4	א'+ב'
	סמינר ב'	2	-	2		

באישור המרצה וועדת ההוראה ניתן ללמוד את הסמינר גם בשנה ב'.

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לשניים מתוך שלושה קורסי בחירה/חובה שיוצעו מדי שנה : הקורס 'עברית תקנית לתלמידי לשון' ועוד שני קורסי בחירה/חובה משתנים.

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	עברית תקנית לתלמידי לשון	2	-	2	2	ב'

תוכנית הלימודים – מחלקה ראשית (80 נק"ז)

הלימודים בתוכנית זו טעונים אישור מטעם ועדת ההוראה של המחלקה ומותנים בממוצע 80 ומעלה בציוני שנה א'. המחלקה מעודדת לימודים במסגרת הזאת.

שנה א' (זוהה לתוכנית הדו-מחלקתית)

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-2571	מבוא לדקדוק העברי א'	2	-	2	4	א'+ב'
123-1-2581	¹ מבוא לדקדוק העברי ב'	2	-	2		
123-1-0119	¹ יסודות התחביר	2	-	2	2	א'

⁹ קורס קדם : 'תורת ההגה של לשון המקרא'. בקורס זה ילמדו גם תלמידי המחלקה למקרא.

¹⁰ קורסי קדם : 'תורת הצורות של לשון המקרא', 'לשון חז"ל – מבוא'.

¹ בקורסים 'מבוא לדקדוק העברי' ו'יסודות התחביר' יתקיימו בחינות פטור בשבוע הראשון ללימודים.

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-5001	ערבית בסיסית	2	-	2	2	א'
123-1-1081	תורת ההגה של לשון המקרא	2	-	2	2	ב'
123-1-1651	הדרכה ביבליוגרפית	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1461	סמנטיקה	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1011	ניקוד א'	2	-	2	4	א'+ב'
123-1-2331	ניקוד ב'	2	-	2		
123-1-0109	² ערבית לחוקרי עברית	2	-	2	2	ב'
123-1-1311	תולדות הלשון	2	-	2	2	א'/ב'

קורס חובה: סדנת קריאה וכתביה פקולטית. הקורס הוא חלק מן הלימודים הכלליים.

חובה על כל תלמידי שנה א להירשם לקורס בסמסטר ב' תש"ף. מס' הקורס הוא 151-1-0008. הקורס יתקיים ביום ראשון או רביעי בשעות אחר הצהריים.

תנאי מעבר לשנה ב'

1. ציון עובר בכל קורסי שנה א'. ציון עובר בשיעורי המחלקה הוא ככלל 56, אך בקורסים 'ניקוד' ו'ערבית בסיסית' הציון העובר הוא 65. בקורסים 'יסודות התחביר' ו'מבוא לדקדוק העברי' הציון העובר הוא 75. אלה הם קורסי קדם לרוב השיעורים בשנים ב' ו-ג'. הרשמה לקורס כלשהו מותנית בסיום קורס-הקדם שלו בהצלחה.
2. ממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי שנה א' במחלקה.
3. פטור מלא מלימודי עברית.

שנה ב'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1131	תורת הצורות של לשון המקרא א'	2	-	2	4	א'+ב'
123-1-2261	³ תורת הצורות של לשון המקרא ב'	2	-	2		
123-1-1801	⁴ לשון חז"ל – מבוא	2	-	2	2	א'
123-1-1451	תורת ההגה של העברית החדשה	2	-	2	2	א'

² קורס קדם: 'ערבית בסיסית' (או פטור מן הקורס 'ערבית בסיסית' – ראו פטורים ותגבורים להלן).

³ קורס קדם: 'תורת ההגה של לשון המקרא'.

⁴ קורסי קדם: 'תורת ההגה של לשון המקרא', 'תורת הצורות של לשון המקרא' (נלמד במקביל).

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1141	תחביר העברית החדשה	2	-	2	2	א/ב'
123-1-1071	⁵ חקר השיח של העברית החדשה	2		2	2	א'

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לשניים משלושת קורסי בחירה/חובה אלה :

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1811	⁶ לשון חז"ל – צורות	2	-	2	2	ב'
	⁷ פרגמטיקה של העברית החדשה	2	-	2	2	ב'
	⁸ שפה וחברה	2	-	2	2	ב'

** בתוכנית זו חובה על התלמיד ללמוד את הסמינר הראשון שלו בשנה ב'.

סה"כ קורסי בחירה הנדרשים בשנים ב' ו-ג':

קורסים בהיקף של 22 נק"ז (רשימה של קורסי הבחירה מופיעה באתר המחלקה). מומלץ ללמוד את כל קורסי הבחירה/חובה.

תנאי מעבר לשנה ג'

ציון 56 בכל אחד מקורסי שנה ב' וממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי המחלקה.

שנה ג'

קורסי חובה וסמינרים

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	⁹ ארמית מקראית	2	-	2	2	א'
123-1-1351	¹⁰ מבוא לעברית של ימי הביניים	2	-	2	2	א/ב'
	עברית מקראית : טקסט ולשון	2	-	2	2	א/ב'
123-1-0031	כתיבה מדעית	2	-	2	2	א'

⁵ קורס קדם : 'סמנטיקה'.

⁶ קורס קדם : 'לשון חז"ל – מבוא'.

⁷ קורס קדם : 'חקר השיח של העברית החדשה'.

⁸ קורס קדם : 'תורת ההגה של העברית החדשה'.

⁹ קורס קדם : 'תורת ההגה של לשון המקרא'. בקורס זה ילמדו גם תלמידי המחלקה למקרא.

¹⁰ קורסי קדם : 'תורת הצורות של לשון המקרא', 'לשון חז"ל – מבוא'.

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	סמינר א'	2	-	2	4	א'+ב'
	סמינר ב'	2	-	2		

באישור המרצה וועדת ההוראה ניתן ללמוד את הסמינר גם בשנה ב'.

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לשניים מתוך שלושה קורסי בחירה/חובה שיוצעו מדי שנה: הקורס 'עברית תקנית לתלמידי לשון' ועוד שני קורסי בחירה/חובה משתנים.

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	עברית תקנית לתלמידי לשון	2	-	2	2	ב'

סה"כ קורסי בחירה הנדרשים בשנים ב' ו-ג': ראו סעיף זה בשנה ב'.

תוכנית הלימודים – חטיבה (28 נק"ז)

שנה א'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1011+2331	ניקוד א'	2	-	2	4	א'+ב'
	ניקוד ב'	2	-	2		
123-1-1461	סמנטיקה	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1081	תורת ההגה של לשון המקרא	2	-	2	2	ב'
123-1-2571+2581	מבוא לדקדוק העברי א'	2	-	2	4	א'+ב'
	מבוא לדקדוק העברי ב'	2	-	2		
	יסודות התחביר	2	-	2	2	א'

קורס חובה: סדנת קריאה וכתובה פקולטית. הקורס הוא חלק מן הלימודים הכלליים של הסטודנט.

חובה על כל תלמידי שנה א להירשם לקורס בסמסטר ב' תש"ף. מס' הקורס הוא 151-1-0008. הקורס יתקיים ביום ראשון או רביעי בשעות אחר הצהריים.

תנאי מעבר לשנה ב'

1. ציון עובר בכל קורסי שנה א'. ציון עובר בשיעורי המחלקה הוא ככלל 56, אך בקורס 'ניקוד' הציון העובר הוא 65, ובקורסים 'מבוא לדקדוק העברי' ו'יסודות התחביר' הציון העובר הוא 75. אלה הם קורסי קדם לרוב השיעורים בשנים ב' ו-ג'. הרשמה לקורס כלשהו מותנית בסיום קורס-הקדם שלו בהצלחה.
2. ממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי שנה א' במחלקה.
3. פטור מלא מלימודי עברית.

שנה ב'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	¹³ תולדות הלשון	2	-	2	2	א'
123-1-1801	¹⁴ לשון חז"ל – מבוא	2	-	2	2	א'
123-1-1071	¹⁵ חקר השיח של העברית החדשה	2	-	2	2	א'

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לשניים משלושת קורסי בחירה/חובה אלה :

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-1811	⁶ לשון חז"ל – צורות	2	-	2	2	ב'
	⁷ פרגמטיקה של העברית החדשה	2	-	2	2	ב'
	⁸ שפה וחברה	2	-	2	2	ב'

תנאי מעבר לשנה ג'

נדרש ציון 56 בכל אחד מקורסי שנה ב' וממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי המחלקה.

שנה ג'

קורסי חובה+סמינרים

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	סמינר א'	2	-	2	4	א'+ ב'
	סמינר ב'	2	-	2		
	קורס בחירה ממגוון קורסי המחלקה	2	-	2	2	א'/ב'

- תוכנית זו מיועדת גם לתלמידים הלומדים במחלקה ללימודים רב-תחומיים (147)

¹³ בתוכנית זו אפשר ללמוד את הקורס 'תולדות הלשון' גם בשנה א'.

¹⁴ קורס קדם : 'תורת ההגה של לשון המקרא'.

¹⁵ קורס קדם : 'סמנטיקה'.

⁶ קורס קדם : 'לשון חז"ל – מבוא'.

⁷ קורס קדם : 'חקר השיח של העברית החדשה'.

⁸ קורס קדם : 'תורת ההגה של העברית החדשה'.

הערות כלליות

* כדי לסגור את התואר במחלקה יש להגיע לממוצע של 65 לפחות בשיעורי המחלקה.

סמינרים

במסגרת מחלקה ראשית יש לכתוב שתי עבודות סמינר. בתוכנית הדו-מחלקתית ובמסגרת מחלקה משנית יש לכתוב עבודת סמינר אחת.

העבודה תוגש לא יאוחר מ-30 בספטמבר בסוף שנת הלימודים שבה מתקיים הסמינר. בקשות לדחיית מועד ההגשה לא יידונו לאחר 31 באוגוסט של אותה שנת הלימודים (תקנות מפורטות יותר ניתן לקבל במזכירות המחלקה). כללי הגשת העבודה ייקבעו על ידי המרצה בהתאם לתקנון הסמינרים. זכאים להשתתף בסמינרים רק תלמידים שסיימו את כל החובות של שנה א'. **אין להשתתף בשני סמינרים של מרצה אחד או בנושא אחד.**

פטורים ותגבורים

1. השיעור 'ערבית בסיסית' מיועד לתלמידים שאינם יודעים ערבית. לא יוכלו להשתתף בו תלמידים שקיבלו ציון עובר בערבית בבחינת הבגרות (3 יחידות ומעלה) או ששפת אימם ערבית. תלמידים שקיבלו ציון עובר בערבית בבחינת הבגרות ישלימו את הנקודות החסרות בתיאום עם ועדת ההוראה המחלקתית. לקראת תחילת שנת הלימודים תפורסם רשימת שיעורים ממחלקות אחרות שניתן ללמוד במסגרת זו. תלמידים ששפת אימם ערבית ישלימו את הנקודות החסרות בקורס 'ערבית לדוברי ערבית' בסמסטר א' של שנה א'.
2. לתלמידי שנה א' ששפת אימם אינה עברית מומלץ מאוד להירשם לשיעורי תגבור בקורסי היסוד 'ניקוד' (א'+ב'), 'מבוא לדקדוק העברי' (א'+ב') ו'ניתוח תחבירי' (א'+ב'). השיעורים נכללים בסל שירותי התמיכה של דיקנאט הסטודנטים.
3. תלמידים ששפת אימם עברית יחויבו אף הם בשיעורי תגבור בסמסטר ב' אם הישגיהם בסמסטר א' יהיו נמוכים מן הרף שהציבו המרצים בקורסים הנידונים. התגבור לתלמידים אלה כרוך בתשלום סמלי ומתבצע במתכונת של חונכות אישית (פרטים נוספים בדיקנאט הסטודנטים).

חובה לקרוא את פרק תקנון הפקולטה לתואר ראשון